

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ХНАДУ

у співпраці з

Житомирський державний технологічний університет (Україна)

Providence Group (Торонто, Канада)

Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii (Познань, Польща)

Adamas University (Кольката, Індія) Sri Sai

Institute of Management, Manawala (Амрітсар, Індія)

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ
ЕКОНОМІКИ**

Збірник матеріалів

**IX Міжнародної науково-практичної конференції,
Україна, м. Харків, 26 травня 2017 р.**

Том I

ХНАДУ, 2017

ЗМІСТ

1. СУЧАСНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

<i>Барсук Ю.В.</i> Формування перспектив розвитку світового господарства в умовах глобальних змін	7
<i>Бестужева С.В.</i> Глобалізація світової економіки: особливості прояву та перспективи поглиблення	8
<i>Бойко А.В.</i> Фактори нестабільності та тенденції в світовій економіці	9
<i>Болдовська К.П.</i> Роль державного регулювання у рамках трансформації сучасної парадигми світогосподарського розвитку	10
<i>Бохан А.В.</i> Еколого-економічний модерн дипломатичних відносин	11
<i>Бритченко І.Г., Чернявська Т.А.</i> Економічна самодостатність - стратегічний вектор розвитку соціально-економічної системи України	13
<i>Віницька С.Г.</i> Зовнішня політика України на сучасному етапі глобальної нестабільності	14
<i>Войченко Т.О.</i> Вплив сучасної глобалізації на розвиток національної економіки	15
<i>Волосович С.В., Свистунов В.В.</i> Інституційні механізми державної підтримки малого бізнесу	16
<i>Голли Франсис-Арно.</i> Економіка Кот-д'Ивуар	17
<i>Дейнеко О. Т.</i> Захист агропродовольчого ринку України в умовах посилення інтеграційних процесів	18
<i>Зионг Тхи Тзуй Оань, Герасимчук В.И.</i> Вьетнам на пути социально-экономических преобразований	20
<i>Катран М.В.</i> Інституційна архітектура внутрішнього ринку	21
<i>Кінаш І.П., Свистун А.Ю.</i> Зарубіжний досвід реалізації політики енергозбереження	22
<i>Колесніченко А. С</i> Інтерпретація поглядів інституціоналістів у теорії державного регулювання ринків електричної енергії	23
<i>Котлу бай В. О.</i> Проблемні питання експортної стратегії України на період 2017-2021 років	24
<i>Кугій А.А.</i> Умови ефективної взаємодії стратегічних транснаціональних альянсів	26
<i>Кудрявцев В.М.</i> Основні елементи діяльності держави в системі забезпечення економічної безпеки	27
<i>Кушніренко О.М.</i> Європейська торговельна практика: можливості застосування в Україні	28
<i>Кушнірецька О.В.</i> Просторова організація бізнесу в контексті глобалізаційних трендів розвитку світової економіки	29
<i>Lamprey I., Quansa R., Gerasymchuk V.</i> The state, problems and prospects of social and economic development of Ghana	30
<i>Лебедева Л.В.</i> Оцінка стійкості промисловості в умовах глобальної нестабільності	31
<i>Лищенко М.О.</i> Особливості розвитку світового ринку зерна	33
<i>Луцак Р.Л.</i> Протекціоністські погляди на економічну сутність поняття «імпортозаміщення»	34
<i>Миронов Ю.Б.</i> Проблеми та перспективи розвитку світового туризму за умов глобальної нестабільності	35
<i>Міхель Р.В.</i> Методи підвищення конкурентоспроможності у державах-членах Європейського Союзу	37
<i>Нестерова К.С.</i> Розвиток міжнародного туризму як фактор активізації світового господарства в умовах глобальної кризи	38
<i>Побоченко Л.М.</i> Регіональні особливості міжнародної торгівлі послугами	39
<i>Полівода КІ.</i> Аналіз та оцінка міжнародного міжрегіонального співробітництва Миколаївської області	40
<i>Полчанов А.Ю.</i> Матриця учасників постконфліктного відновлення	41
<i>Стеців М.Р.</i> Проблеми інтеграції України у світовий економічний простір	43
<i>Стрельник С.О.</i> Системна характеристика рейтингів оцінки підприємницького клімату	44
<i>Терещук Н.С.</i> Тінізація національної економіки: причини та шляхи подолання	45
<i>Ушкаренко Ю.В.</i> Розвиток сільськогосподарської кооперації в умовах європейської інтеграції	46
<i>Fatun A.</i> Negative impact of corporate globalism on national economy	47
<i>Хаймінова Ю.В.</i> Експортна стратегія України на період 2017-2021 років - перспективи для розвитку морегосподарського комплексу	49
<i>Tsybalista N.</i> Institutional barriers to the development of agricultural cooperatives in Ukraine	50
<i>Чеботарьова Н.М., Файзуліна Ю.В.</i> Напрями розвитку зовнішньої торгівлі України	51
<i>Черняева А.О.</i> Боротьба з дискримінацією на міжнародному ринку	52
<i>Чечоткін В.В.</i> Потенціал розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобальних змін	53
<i>Шкуропадська Д.Б.</i> Вплив глобалізаційних процесів на стійкість економіки	54
<i>Шталь Т.В., Козуб В. О.</i> Досвід побудови стратегій економічного розвитку європейських країн	56
<i>Яра Т.Ю.</i> Сучасний стан економіки України та перспективи її розвитку з урахуванням рекомендацій МВФ	57

нення невизначеності положення країни можна досягти шляхом цільового програмування майбутніх процесів і параметрів розвитку, тобто іншими словами, то що зараз буде закладено в економічні процеси у вигляді реформ, стане відображенням майбутнього положення країни або території на світовій арені.

Перелік посилань:

1. *Форсайт-прогнозування пріоритетних напрямів розвитку нанотехнологій і наноматеріалів у країнах світу й Україні* : монографія / М. О. Кизим, І. Ю. Матюшенко, І. В. Шостак, М. О. Данова. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2015. – 272 с.
2. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97>.
3. *МООС: Когнітивні технології* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.eduget.com/news/mooc-kognitivni-tekhnologii-1175>.
4. *Менеджмент європейської економічної інтеграції* / [С. М. Писаренко, Н. В. Горін, Л. А. Українець та ін.] ; за ред. С. М. Писаренко. – К. : Знання, 2012. – 373 с.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОГЛИБЛЕННЯ

С.В. Бестужева, к.е.н., доцент Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Розвиток світової економіки та сучасному етапі визначається двома тенденціями – зростанням взаємозалежності країн та поглибленням протиріч між ними внаслідок глобалізації. Тому на особливу увагу заслуговують питання визначення сутності, характеру та форм прояву глобалізації в міжнародному економічному співробітництві.

На думку М. Інтріллігейтора, глобалізація означає «значне розширення світової торгівлі та всіх видів обміну у міжнародній економіці при явно вираженій тенденції до зростаючої відкритості, інтегрованості та відсутності кордонів» [3, с. 129]. У роботі В.К. Ломакіна під глобалізацією розуміється створення та розвиток міжнародних продуктивних сил, факторів виробництва при використанні засобів виробництва у міжнародному просторі [5, с. 123]. В.С. Паньков вважає глобалізацію об'єктивно створеним феноменом та одночасно світогосподарським процесом, який активно розгорнувся наприкінці ХХ сторіччя.

В узагальненому вигляді її слід визначати як вищу стадію інтернаціоналізації господарського життя та його основи – науково-виробничої інтернаціоналізації [6, с. 40]. На думку автора, глобалізація – це сучасна тенденція розвитку світового господарства як системи взаємопов'язаних та взаємозалежних господарюючих суб'єктів, серед яких значне місце займають саме країни [2, с. 249].

Автором зазначається, що сучасна глобалізація має двоїстий характер, який проявляється у виокремленні двох форм її прояву: об'єктивної глобалізації та суб'єктивної глобалізації.

Об'єктивна глобалізація є закономірним процесом формування єдиного світового політичного, економічного, соціального, культурного простору внаслідок поглиблення міжнародного поділу праці, посилення взаємодії та співробітництва між країнами.

Суб'єктивна глобалізація полягає у асиметричному розвитку світової економіки внаслідок організованого та реалізованого міжнародними організаціями, ТНК, розвиненими країнами одностороннього привласнення результатів міжнародного поділу праці.

Колізія об'єктивної та суб'єктивної глобалізації на сучасному етапі загострює ряд протиріч у системі світогосподарських зв'язків:

1) протиріччя між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Не зважаючи на значне випередження за темпами економічного зростання країнами, що розвиваються, розвинених країн (за оцінкою Міжнародного валютного фонду темпи зростання в країнах, що розвиваються, прогноуються на рівні 4,5 %, розвинених країн – тільки 1,9 %), диференціація між ними з кожним роком посилюється;

2) протиріччя між структурними елементами світового господарства, наслідком якого є значні диспропорції у розвитку фінансової сфери. Можна погодитись з думкою О. Абрамової [1], Е. Кочетова [4], Ж. Сапіра [7], Ю. Шишкова [8], що глобалізація приводить до регресу міжнародних економічних відносин – поверненню від виробництва до перерозподілу, від промислового до лихварського характеру економіки;

3) протиріччя між інтересами окремих суб'єктів міжнародних економічних відносин, які зацікавлені в отриманні економічних вигод, та інтересами суспільства, зацікавленого в стійкому соціальному розвитку.

Тому закономірним на теперішній час є вирішення питання щодо перспектив глобалізації у контексті формування нової точки зору міжнародної спільноти щодо зміни вектору розвитку світової економіки – від глобалізації до регіоналізації та націоналізації. Подальше посилення глобалізаційних процесів сприятиме загостренню проблеми національної ідентичності, вирішення якої багатьма країнами вбачається у посиленні державного впливу на міжнародне економічне співробітництво через впровадження протекціоністських заходів в торговельній, міграційній, інвестиційній сферах, що, в свою чергу, сприятиме посиленню геоекономічної та геополітичної напруги в світі. В цих умовах виникає необхідність формування нових засад світової економічної стабілізації та розвитку.

Перелік посилань:

1. Абрамова О. Д. *Геоэкономическое пространство. Геополитика : учебник / [под общ. ред. В. А. Михайлова]. – М. : Изд-во РАГС, 2007.*
2. Бестужева С. В. *Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2016. – 274 с.*
3. Интриллигейтор М. *Глобализация мировой экономики: выгоды и издержки / М. Интриллигейтор // Мир перемен. – 2004. – № 1. – С. 129.*
4. Кочетов Э. Г. *Геоэкономика. Освоение мирового экономического пространства: учебник для вузов. – М. : Норма, 2010. – 528 с.*
5. Ломакин В. К. *Мировая экономика / В. К. Ломакин. – [изд. 3-е, перераб. и доп.]. – М.: ЮНИТИ, 2007. – 672 с.*
6. Паньков В. С. *Глобализация как одна из фундаментальных тенденций развития мировой экономики / В. С. Паньков // Мировая экономика и сфера сервиса. – М. : МГУСервиса. 2004. – С. 40-53.*
7. Сапир Ж. *Изгнание из рая глобализации / Ж. Сапир // Эксперт. – 2009. – № 1-2 (95). – С. 24-26.*
8. Шишков Ю. *Регионализация и глобализация мировой экономики: альтернатива или взаимодополнение? / Ю. Шишков // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 8. – С. 3-20.*

ФАКТОРИ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

А.В. Бойко, д.е.н., доцент Київський національний торговельно-економічний університет

Аритмічність і просторова турбулентність світової економіки вимагають нового рівня узагальнень і неортодоксальних наукових підходів в осмисленні особливостей та характеру функціонування національних економік у сучасних умовах. Новітні тенденції розвитку світової економіки призвели до активізації чинників, що посилюють нестабільність та уразливість національних економік до негативних зовнішніх впливів.

До таких тенденцій початку 21 ст. належить зростання політичних та економічних суперечностей між країнами та групами країн. Відображеннями цієї тенденції є застосування 41 країною світу економічних санкцій щодо Російської Федерації, починаючи із 2014 р. і донині; проведення референдуму щодо членства Великої Британії в Європейському Союзі у червні 2016 р.; проблеми зі збереженням зони євро у період економічних криз в Греції, Італії, Ірландії та Іспанії, відмова США від Транстихоокеанського партнерства у січні 2017 р. Зазначена тенденція проявляється в інтеграційних та дезинтеграційних процесах у світі.

З-поміж глобальних тенденцій варто виокремити також підвищення ролі зовнішніх факторів розвитку всіх держав і транснаціонального капіталу, що зумовили транснаціоналізацію світової економіки. Міжнародне виробництво розширюється, а продажі та додана вартість іноземних філій транснаціональних компаній підвищуються, зокрема у 2015 р. порівняно із попереднім періодом на 7,4 % і 6,5 % відповідно. У цей же період працевлаштування в іноземних філіях досягло 79,5 млн. осіб [1, с. 29].

Вливають на стан відкритих економік й волатильність на фінансових ринках та збільшення частоти виникнення фінансових криз. Підтвердженням цієї тенденції є відомі факти про міжнародну банківську кризу 1982 р., про крах фондового ринку в жовтні 1987 р., про серії фінансових криз у період з 1989 по 1994 рр., про азіяську фінансову кризу 1997-1998 рр., про розрив бульбашки доткомів у 2000 р., про світову фінансово-економічну кризу 2008-2009 рр. та про інші.

На тенденцію до розгортання процесів девальвації простору, що перестає бути стримуючим чинником людської життєдіяльності, та ревальвації часу, цінність якого зростає, вказують сучасні дослідники. З цього приводу В. Базилевич зазначає, що за умов ущільнення економічного простору та